

VĚSTNÍK

Čs. lidového sdružení
a čs. katolických spolků
v Rakousku

Adresa: „Věstník“,
15, Pelzgasse 17, 1150 Wien

ROČNÍK XLIII

VÍDEŇ,

LISTOPAD 1996

ČÍSLO : 11

Jubilejní pouť Jednoty sv. Metoděje na VELEHRAD

Své 130-leté trvání oslavila Jednota svatého Metoděje jubilejní poutí na posvátný Velehrad v neděli, 20. října 1996.

Byl to doopravdy krásný pohled na průvod dobré stovky vídeňských poutníků, kteří byli v 10 hodin u vchodu velehradské baziliky minor Nanebevzetí Panny Marie, mile jejím rektorem Otcem Stanislavem Peroutkou SJ. přivítáni a pak kráčeli za zpěvu písně „Bože, cos ráčil před tisíci roky“ za praporečnický Jednoty sv. Metoděje i Jednoty Orla z Vídně a Moravy do přeplněného poutního kostela. Mši svatou z Misijní neděle koncelebroval ještě s třemi českými kněžími náš P. Vojtěch Daniš CCG., duchovní rádce Jednoty sv. Metoděje vídeňské. Jeho slova: „připadal jsem si při ní jako v nebi“, měla své opodstatnění, vždyť se při ní zdárně provedla Missa in C-Dur od Michaela Haydna, zkomponovaná k počtě svatého Cyrila a Metoděje pro biskupa ve Velkém Varadu - Oradea - v Rumunsku r. 1758. Za tento jedinečný akustický požitek vděčíme sboru a orchestru Národního divadla v Praze, sólistům Magdě Kloboučkové, Jitce Pavlové, Břetislavu Vojkůvkovi a Jiřímu Sulženkovi z Janáčkovy opery v Brně, kteří za řízení mladého, nadaného dirigenta Františka Preisslera jun. přivedli onu krásnou monumentální barokní mši po více než snad 150 letech opět k poslechu a právem k radosti všech přítomných. Za objev této kompozice vděčíme spolu s AR Janem Svojším ze Sbírký muzikálí Vídeňské Albertíny, především našemu členu br. OAR Helmutu Hoschkymu, který se následkem těžkého onemocnění bohužel naší pouti nemohl zúčastnit.

Po dobrém obědě v restauraci hotelu Mlýn, jsme se ve 14 hodin opět všichni sešli v bazilice velehradské, kde pronesl místopředseda bratr František A. BUCHAL slavnostní proslov o zdárném působení Jednoty sv. Metoděje během uplynulých 130 let (viz jeho články) a prosil zúčastněné členy-poutníky, aby po příkladu našich slovanských věrozvěstů byli vždy věrnými vykonavateli jejich odkazu a ve svornosti a bratrské lásce kráčeli do jistě ne snadné budoucnosti. Po jeho projevu pozdravili nás i zástupci Orelské župy moravské v čele s br. Papežem

Hlavní oltář baziliky na Velehradě

Mši sv. koncelebrovali rektor Otec Peroutka s P. Vojtěchem

a předali br. Buchalovi za jeho zásluhy o pospolitost župy vídeňské i moravské čestný diplom i čestnou medaili ve stříbře, začež br. místopředseda vřelými slovy poděkoval.

I Otec rektor Peroutka nám popřál do budoucna hojnost Božího požehnání na přímluvu Panny Marie a svatých Cyrila a Metoděje. Zpívanými litaniami k Božskému Srdci Páně a svátostným požehnáním byla tato naše jubilejní pouť důstojně zakončena. Otec Peroutka provedl pak účastníky velehradskou bazilikou, kteří si prohlédli se zájmem pamětihodnosti, jako na příklad Královskou kapli s ná-

hrobkem arcibiskupa olomouckého Antonína Cyrila Stojana nebo Kapli unie s paládiem velehradským. Za varhanního posludí br. Josefa Zahradníka CCG z Vídně opouštěli vídeňští poutníci dojati velehradskou bazilikou.

V autobusech poděkoval bratr předseda Jednoty sv. Metoděje, Jiří Uher, všem členům a poutníkům za jejich účast a prosil je o jejich přízeň a věrnost Jednotě sv. Metoděje i do příštích desetiletí!

ZDAR NAŠÍ „DOBŘÉ MATCE“, JEDNOTĚ SV. METODĚJE VE VÍDNI!

130 let Jednoty sv. Metoděje ve Vídni

Sbor a orchestr ND v Praze a solisté Janáčkovy opery v Brně

Slavnostní projev Františka A. Buchala

Předání diplomu Františku A. Buchalovi

FOTO J. FOLTIN

(Zkráceno podle proslovu kr. Františka A. Buchala, 20. října 1996 ve Velehradské bazilice).

Roku 1866 byla založena Jednota sv. Metoděje ve Vídni. Nebyla to realizace nějakého okamžitého nápadu agilního jednotlivce, nýbrž výsledek dlouhodobého a obtížného vyjednávání celé řady významných osobností z kněžského i laického prostředí krajan-ského života ve Vídni a výslednice dávných snah a přání českého lidu ve Vídni a Dolních Rakousích. Snah především o zavedení a udržování pravidelných a podstatně početnějších bohoslužeb, které sice ve Vídni již dávno předtím existovaly, ale v době stále rostoucího přílivu z Čech, Moravy, Slezska i slovenských krajů potřebám našeho lidu již nikterak nedostačovaly.

V 17. století se konaly české bohoslužby v chrámu sv. Michala, v 18. století v kapli sv. Jana Nepomuckého, kterou s potřebnou fundací nechal František hrabě Černín z Chudenic postavit.

Začátkem 19. století ujal se Jan August Valcha c.k. dvorní jednatel a notář spolu s baronem Kuchynou úkolu podniknout potřebné kroky k zavedení stálých českých bohoslužeb ve Vídni.

V červenci roku 1810 se již konkrétně jednalo s dolnohradskou vládou a arcibiskupským ordinariátem o české bohoslužby v kostele Kapucínů, pak v Karlově kostele. O duchovní a všechny náklady s bohoslužbami spojené měla se postarat česká veřejnost sama. Ke kladnému vyřízení nedošlo. Proto se obrátil ještě téhož roku notář Valcha žádostí o zavedení stálých českých bohoslužeb přímo na císaře Františka I., který v roce 1812 povolil přenechat kostel p. Marie na Nábřeží „Maria am Gestade“, vídeňským Čechům úplně, a sám na nulnou renovaci vydatně přispěl. Nákladná úprava byla skončena teprve roku 1820 a 30. dubna předal císař kostel kongregaci Redemptoristů pod vedením pozdějšího patrona města Vídně, krajana Klementa Maria Hofbauera (1883 blahosla-vený, 1909 svatořečený) se závazkem, že se v něm budou konati české bohoslužby pokud budou ve Vídni Češi žít. O vánocích roku 1820 po prvé zazněla naše mateřština „Na Nábřeží“ a zní tam i dodnes – po 176 letech.

Ale nejen na „Nábřeží – od roku 1858 občas a od roku 1864 byly konány pravidelné české bohoslužby na Rennwegu, v kostele, který později zakoupila Jednota sv. Metoděje, od roku 1894 v Hernalsu, kde Redemptoristé založili druhý klášter a po desetiletí i na dolnorakouském venkově.

Stále naléhavěji se však ukazovalo, že bohoslužby vedené Redemptoristy skutečným potřebám českého lidu ve Vídni nestačily, čehož důkazem byla i skutečnost, že často stávalo množství našich krajanů během bohoslužeb před přeplněným kostelem a Redemptoristé sami nestačili přáním a potřebám našeho lidu vyhovět.

A tu se v šedesátých letech spojila řada církevních i laických prominentů krajanů, aby se postarali o rozšíření českých bohoslužeb. Byli to kanovník prelát Dr. Ant. Horný (pamětní deska se nachází v sále Pelz-gasse 17), probošt Dr. Švec, hrabě Jan Harrach, univ. prof. Alois Šembera, min. of. J. Burgerstein, bratři Josef a Hermenegild Jirečkové prof. Frant. Ševčík a řada dalších nadšenců. Výsledek jejich práce bylo založení Jednoty sv. Metoděje v roce 1866.

První jejich úspěch bylo zavedení českých bohoslužeb ve francouzském kostele sv. Anny v I. okrese. A během 20 let byly Jednotě duchovní vrchností povoleny české bohoslužby v sedmi vídeňských kostelích.

Po ukončení první světové války měla Jednota 11 místních odborů a ty měly všechny své bohoslužby, ovšem jen v neděli a ve svátek. Všeobecné přání mít alespoň v jednom kostele české bohoslužby po celý rok i ve všední den splnila se, když se v roce 1908 podařilo Jednotě zakoupit za podstatného příspěvu protektora Jednoty a velkých peněžitých obětí duchovenstva a českého lidu, již zmíněný kostel na Rennwegu.

Jednota měla ovšem podle svého prvotního úkolu - udržování a rozšiřování českých bohoslužeb - podle svých stanov celou řadu jiných národních a sociálních cílů: pořizování knihoven, pořádání přednášek a kursů, vedení učňovských besídek, zřízení učňovské útulny, obstarávání pracovních míst, rozšiřování českého tisku po Vídni, pořádání divadelních představení, koncertů a tanečních zábav atd. Pokud sama nemohla zvládnout vše co si krajanův život vyžadoval, dala podnět k založení nových

spolků se speciálním zaměřením působení. Byly to: Katolická politická jednota, vydavatelka týdeníku (Pravda), Všeoborové sdružení křesťanského dělnictva, Spolek Sv. Zity - vydavatel měsíčníku „Ráj“, Jednota katolických tovaryšů, Třetí řád sv. Františka - který založil české oddělení na centrálním hřbitově, a konečně Čs. Orel ve Vídni. Ve všech těchto spolcích spolupůsobili i kněží, kteří obstarávali bohoslužby. Vzpomínáme tu velkých jmen: kons. rada prof. Tomáš Chromý, dále Dr. Karlícký, P. Henzl, P. Kabelka, P. Bláha, z „Nábřeží“ P. Dr. Přikryl, P. Komárek, P. Forejník, P. Smolík, P. Vil. Janoušek a dlouhé řady stejně obětavých kněží - vlastenců.

Když se po první světové válce s pohledem do budoucnosti ukazovala starost o kněžský dorost, založil P. Litomiský ve Vídni Kongregaci Těšitelů z Gethsemane s úkolem vychovat kněze pro duchovní správu především krajanů žijících mimo Československo. Jednota sv. Metoděje předala v roce 1922 správu kostela na Rennwegu a vedení českých bohoslužeb této kongregaci. Na desítky let bylo tím o dostatek duchovních postaráno.

Mladí adepti Těšitelů přicházeli především ze Slovenska a v duchu upřímného česko-slovenského bratrství sloužili obětavě a věrně úkolům vytčeným zakladatelem Kongregace a dohodě s Jednotou sv. Metoděje z r. 1922. Po druhé světové válce odešel generální superior P. Litomiský s řadou spolu-bratří v rámci emigrace do vlasti. Zůstal tu však ještě tehdy dostačující počet Těšitelů k úspěšnému plnění převzatých úkolů.

Čas ovšem utíká, jeden po druhém odchází na věčnost a nyní nám tu zůstává už jen poslední aktivní Těšitel

- P. Vojtěch, který ještě vede bohoslužby v XV. okrese. Rektorátem na Rennwegu byli zatím arcibiskupským ordinariátem dosazeni zprvu P. Müller a po jeho odchodu P. Dr. Horák, oba Salesiáni.

Z činnosti Jednoty nutno ještě vyzvednout poutě, které bývaly velkými událostmi a jichž se účastnilo tisíce krajanů. Byly to poutě na Velehrad, Hostýn, Mariazell, Maria Lanzendorf, Maria Ellend, Hafnerberg, Wolfsthal, Maria Grün i jiná poutní místa v Rakousku. Do Říma, Fatimy, Lurd a do Svaté země. Jejich počet se ovšem v posledních letech značně omezil i, když jednotlivé odbory pořádají samostatně své poutě.

Z předcházejících vývodů vyplývá bezesporu jasně, že kořeny existence a působení Jednoty sv. Metoděje, která oslavuje nyní 130 let svého trvání sahají století zpět, že české bohoslužby měly od svých počátků nejen význam náboženský, nýbrž i ve velké míře význam národní, neboť byly v dobách absolutistického státu, když žádné spolky a organizace nebylo možné zakládat, jediným pojítkem mezi krajaný a mateřtinou při bohoslužbách udržovala a tvrdila národní uvědomění.

Katolický život a Jednota sv. Metoděje přispěly bezesporu nemalou mírou k rozkvětu a udržení české vělve na Dunaji a zůstali integrující a podstatnou součástí naší menšiny. I když Jednota v posledních letech zápasí různými problémy, přece doufá a věří, že s pomocí Všemohoucího a svatých patronů Cyrila a Metoděje bude ještě dlouhá desetiletí provádět úspěšnou práci a činnost pro víru a národ.

„Co mám dělat? Bojím se!“

Desetiletá Galita z Tel Avivu se bojí vyjít z domu... Přímě před jejíma očima na ulici vybuchla nálož, která usmrtila třináct lidí. Malá dívka má strach - tak jako mnoho jiných izraelských dětí, které se stávají nechtěnými svědky hrůz, způsobených teroristy.

Světové agentury přinášejí zprávy o lince důvěry, kterou zřídilo izraelské ministerstvo školství v Jeruzalémě po sérii posledních atentátů. Pět psychologů a psychologek na této lince se snaží vystrašené děti uklidňovat; televizní moderátor Dan Šilon hledá pro večerní pořad děti v tísní. Ředitelka linky důvěry Bilhy Noyová uvádí, že hned druhý den po atentátu v Tel Avivu te-

Jeruzalém

lefonovalo přes padesát kluků a děvčat. Jsou zoufalí. Děsí je válka.

Tato linka vznikla původně před pěti lety v centru pro studenty, kteří měli problémy ve škole - a mohli si postěžovat i na pedagogy. Nyní se změnila v záchranné středisko pro ty, kteří mají strach. Poprvé linka poskytovala pomoc v roce 1991

v době války v Perském zálivu: Její pracovníci během šesti týdnů odpověděli na šest tisíc telefonátů.

Druhým krizovým obdobím byl říjen 1994, kdy v Tel Avivu explodoval autobus a v něm zahynulo dvaadvacet lidí. Podobné linky důvěry jako v Jeruzalémě po letošních atentátech pracují i na jiných místech v Izraeli. (č)

OTEVŘENÝ DOPIS VLÁDĚ ČESKÉ REPUBLIKY
New York, U.S.A., 18. VII. 1995

Prezidentu české republiky
panu Václavu Havlovi,
Vládě české republiky a jejímu parlamentu.
Praha - Hrad.

Vážení pánové!

Jako občan České republiky a Československý legionář Druhého i Třetího odboje, účastník boje za osvobození naší země od nacistické poroby a posléze i od bolševického otroctví, dovoluji si Vám zaslat tento svůj dopis a vyjádřit svůj nesmlouvavý názor na otázku sudetoněmecké problematiky, tolik dnes diskutované a tolik zkreslené.

Je historickým a nevyvratitelným faktem, že české země po celá staletí byly terčem výbojů německých knížectví a že se staly kořistí nacistického Německa především díky zradě německých občanů Československé republiky, kteří se jí zradou odměnili za to, že je přijala mezi své občany a tolerantně vůči nim vystupovala.

Jistě je dost pamětníků všech těch zvěrstev, která vůči českým občanům napáchali v pohraničních oblastech sudetští ordneři vyznávající nacistickou ideologii. Stačí také vzít do ruky noviny z let před nacistickou anexí do Československa, kde jsou suchým novinářským stylem zachycena mnohá fakta.

Je-li dnes odsun Němců z osvobozeného Československa, který byl spravedlivým trestem za genocidu našich národů nacisty nazýván "vyhnáním", je to matení příslušníků mladší generace, kteří nemají možnost blíže se seznámit s fakty.

Pokud byl odsun prováděn našimi vojáky, nebylo tam zvěrstvo, k těm docházelo všude tam, kde se věci "inciálně ujaly" hordy revolučních rudých gard, ovládané bolševickou chátrou. Byl jsem při odsunech a mohu stále ještě tyto skutečnosti potvrdit. Nehleďte proto anonymní viníky, nepřenášejte vinu na celý národ, ale řekněte hezky po pravdě, že ta veškerá zvěrstva při odsunech byla dílem komunistů.

A prosím Vás, vystupujte při jednáních s německou stranou jako zástupci suverénního státu, na jehož straně je pravda. Ne jako ustrašení lokajčci bohatého souseda, nacismus byl produktem německým, stejně jako komunismus sovětským, a byla to zločinná hnutí.

Právem po jejich pádu musel následovat trest, ale z Vaší strany je to jen tolerantní alibismus, který vůči padlým režimům projevujete, jak proti komunismu, tak proti sudetoněmeckým revanšistům současnosti.

Kde je česká hrdost? Přemýšlejte!

Zdař Bůh národu a vždy svobodné a nezávislé vlasti!

Josef V. Toman-Tománek
P.O.Box 2090
New York City
N.Y. 1009, U.S.A.
(Hospodář, West, Texas, srpen 1995)
(Nedělní Hlasatel, Berwyn, 27. VIII. 1995)
(Hlas svědomí, Slezsko, září 1995)

KANCELÁŘ PREZIDENTA REPUBLIKY

Praha, 13. září 1995
KPR 5632

Pan Josef V. Tománek
P.O.Box 2090
New York City
N. Y. 10009
U.S.A.

Vážený pane Tománku,

pan prezident mě požádal, abych jeho jménem odpověděl na Váš dopis z 18. července t.r., ve kterém se zabýváte otázkami české zahraniční politiky ve vztahu k Německu.

Při utváření našich současných vztahů se sousedním Německem musí náš stát podle mého soudu nutně vycházet ze skutečnosti, že Německo prodělalo po druhé světové válce zásluhou západních spojenců, především Spojených států, proces zásadní pozitivní politické transformace. Je dnes demokratickým státem, se kterým je jistě možno do- sud přetrvávající problémy úspěšně vyřešit.

Plně s Vámi souhlasím, že při jednáních s Německem musí Česká republika vystupovat jako suverénní stát a hájit své oprávněné zájmy. Pan prezident se k nejdůležitějším problémům ve vztahu k Německu vyslovil jednoznačně ve svém projevu v pražském Karolinu 17. února t.r.. Jeho projev nalezl nejen souhlas celé české veřejnosti, ale vyvolal také pozitivní ohlas i v německém parlamentu. ten inicioval jednání, která v současné době probíhají. Věřím, že povedou k výsledkům, které uvítají všichni demokraticky smýšlející lidé na obou stranách společné hranice.

S přátelským pozdravem

Dr. Pavel Seifert,
ředitel odboru zahraniční politiky

Rakousko:
Landsmanšaft tlačí na Vídeň
Sudetské požadavky

Den před schůzkou ministrů zahraničí České republiky a Rakouska Sudetoněmecké krajanské sdružení vyzvalo vládu ve Vídni, aby naléhala na Prahu v zájmu zrušení poválečného československého zákona o amnestii, který mimo jiné ospravedlňoval násilnost na Němcích. Landsmanšaft v prohlášení zdůrazňuje, že tento zákon vedle „Benešových dekretů“ o vysídlení a vyvlastnění Němců znamená „největší překážku překonání minulosti“ a hovoří přitom v souvislosti s odsunem o „etnických čistkách“. Landsmanšaft zároveň zdůrazňuje svůj požadavek na zrušení „rasistických“ dekretů prezidenta Beneše.

etk+

**Před 55 lety chtěl
Heydrich srazit Čechy
na kolena**

„Pro budoucnost platí jasná směrnice. Učinit všechno, co slouží Evropě vedené Velkoněmeckou říší, vystříhat se všeho a potírat všechno, co je škodné... Vůči zlomyslným silám mohou postupovat jen s největší tvrdostí.“ Tato slova uslyšeli vybraní němečtí novináři 1941 v Praze z úst nového Hitlerova místodržitele na Pražském hradě. Toto vystoupení nebylo určeno k publikování.

Po pěti dnech pobytu v protektorátě svolal Heydrich všechny vedoucí okupační pohlavary.

V nástupní řeči jim začátkem října 1941 konkrétně a detailně vyložil svou představu o řešení české otázky z nichž vyplývalo, že český národ nebude mít po skončení války místo na mapě nové Evropy.

KŘESŤANSKÁ A DEMOKRATICKÁ UNIE - ČS. STRANA
LIDOVÁ — Předseda

V Praze dne 12. září 1995

Vážený pane Tománku,

děkuji Vám za dopis adresovaný vládě ČR, který jste mi poslal na vědomí.

Je pravdou, že otázka česko německých vztahů je stále diskutovanou jak u nás, tak na straně Němců. Podle mého názoru je nutné, abychom uznali jak my, tak i Němci, že zde vše v pořádku nebylo. Odsun Němců od nás byl následkem války vyvolané Německem. Budme pravdiví, nezacházelo se s nimi vždy slušně a dnes je jedno, zda takto činili vojáci nebo revoluční gardy. Domnívám se, že je zapotřebí udělat za touto stránkou dějin čáru, protože není možné křivdy, které byly spáchány jak jednou, tak druhou stranou odčinit. Jako daleko důležitější vidím dívat se do budoucnosti, čím můžeme jeden druhého obohatit. Jedině budeme-li hledat dobro jeden druhého, a to nejen na mezinárodní úrovni, ale i mezi sebou jako prostí lidé, pak svět půjde kupředu a stane se lepším. Tím nechci popírat historické zkušenosti, které zde jsou a z nichž si musíme brát poučení, jen chci podtrhnout, že zlo se nikdy nezastaví, budeme-li je stále vytahovat na povrch, aniž bychom se je snažili "vystrnadit" dobrem.

S přáním všeho dobrého Vám i všem krajanům

upřímně zdraví

Ing. Josef Lux

Hnědé nebezpečí v Rakousku?

Výsledky nedělních voleb v Rakousku jsou i pro nás velkým poučením. Přestože demokratické síly zde získaly dvouřetinovou většinu jak ve volbách do evropského parlamentu, tak v obecních vídeňských volbách. nelze přehlédnout velký úspěch krajní pravice: Strana Svobodných FPÖ získala pod vedením populisty Jörra Haidera 30 % hlasů a dostala se tak na roveň obou vládních stran sociálních demokratů SPÖ a lidovců ÖVP. Vzhledem k tomu, že před deseti lety měla pouhých 5 %, jde o nepřehlédnutelný úspěch. O to nebezpečnější, jak prohlásil její vůdce, jde nyní o „velké dělnické hnutí“. Slovo hnutí neřekl náhodně, protože jím vedená předvolební kampaň silně připomínala hesla autoritativních stran. Vůbec totiž nehovořila o tom, co navrhuje, ale o tom, co zavrhuje. Jejím hlavními hesly bylo zúčtování se stranami vládní koalice a proti cizincům. Hesla „Chceme aby Vídeň byla naše“ nebo „Nechceme aby Vídeň byla ?“ hovoří za všechno. Přitom, jak bývá typické pro populistická hnutí, hovořila pro každou společenskou vrstvu jiným jazykem. Do čela své kandidátky postavila bývalého trenéra národního lyžařského mužstva 35letého Franze Linsera. Na druhé místo, aby FPÖ vypadala jako demokratická strana protirasistického autora Petra Suchrovského. Zatím objížděl Haider celé Rakousko. kde pronášel své útoky proti cizincům a proti vládě, která „zaprodala Rakousko v Bruselu“. Výsledek se dostavil. Voliči, kteří si musí v důsledku úsporných opatření utahovat opasky, hlasovali proti ní a přehlédli, že tím dávají hlas tomu, který kromě hlasitého protestu nenabízí žádné řešení. Svobodní mají zatím necelou třetinu hlasů. Věřme, že rakouské demokratické strany učiní vše, aby jejich počet již nerostl. Rovněž však i my se máme nad čím zamyslet a nespolehat se, že extremisté mají nějaké pevné hranice svého růstu.

Richard SEEMANN, Vídeň

NEJLEPŠÍ LÉK JE OPTIMISMUS

Jak to dělají hollywoodské hvězdy, že ještě i jako šedesátileté dovedou zamotat hlavu mladým mužům? I když neexistuje žádný elixír věčného mládí ani zázračné prostředky proti stáří, je možné doporučit, hlavně ženám toužícím dožít se vysokého věku ve zdraví a svěžesti, aby se řídily těmito pravidly:

1. **Bud'te ustavičně optimistické.**
2. **Chovejte se k lidem shovívavě.**
3. **Nebud'te příliš ctižadostivé, nechtějte za každou cenu vyniknout.**
4. **Snažte se vytvářet harmonický soukromý život.**
5. **Chraňte se před nadváhou.**
6. **Alkoholické nápoje pijte s mírou.**
7. **Vyhýbejte se „modrému dýmu“.**

Statisticky je dokázáno, že věk žen se neustále zvyšuje; i osmdesátiletá žena se může cítit mladou. Je tedy zřejmé, že zdaleka ne ve všech případech dlouhověkost a dobrá kondice jsou darem po předcích, ale závisí také na tom, jakým způsobem žijeme.

To nejcennější, co každý člověk má, je zdraví. Být celý život fit je přitom nejméně z deseti procent otázkou osobního způsobu života a vlastní aktivity. Dnes může být každý až do vysokého věku výkonný, zdravý, jedním slovem mladý, pokud ovšem bude opravdu chtít.

Pomáhá mu i moderní medicína. Mnohem důležitější je však to, že člověk musí o své zdraví každý den znovu a znovu bojovat. Nikomu samo nepadne do klína a není ani na lékařský předpis. Nikdo není celý život chráněn před chorobami, bolestmi a zraněními.

Mnohé však můžeme sami ovlivnit. Je jenom třeba začít včas, chceme-li i během nevyhnutelného stárnutí zůstat zdraví a cítit se mladě.

Když se zeptáte osmaosmdesátileté Magdaleny S. na „tajemství“ její svěžesti a čilosti i v tak vysokém věku, čtverácky se usměje: „Denně si dám skleničku becherovky, dělám to už mnoho let, jenom během války jsem se musela spokojit s griotkou.“

Kdo nechce být starý, musí pozitivně myslet, i když pro to třeba nemá žádný konkrétní důvod. Samozřejmě o sobě to však ještě není všechno. Nejlepší zárukou svěžesti i ve vysokém věku je rozumný způsob života. Mimořádně důležitá je životní zásada: všeho s mírou — ať už jde o jídlo, práci nebo sport. Budeme-li tělo příliš vyčerpávat, jeho stárnutí jenom urychlíme.

Kdo nepodceňuje nebezpečí chorob, chrání si ohrožené orgány před postupnou degenerací. U jednoho je to žaludek, u druhého srdce, u třetího žlučník.

Nezapomínejme, že každý je jen do té doby zdravý a tím i mla-

dý, dokud mu to dovolí ten nejslabší článek v jeho těle. Dobře vytrénované srdce a zdravá játra nejsou nic platné, když máme současně nemocný žaludek.

Tělesné zdraví je však pouze jednou stranou mince. Tou druhou je duševní pohoda a spokojenost, především v rodině. „Člověk se nemá poddávat hektickému životnímu tempu, měl by se vyhnout trápení a v každém případě stresu,“ radí čilá pani Magdalena.

Nejlepší ochranou proti stresu je podle profesora Hanse Seyla dodržování těchto zásad:

- Všechny problémy si ihned vyřešte, nic neodkládejte.
- Dělejte práci, která vás uspokojuje.
- Volný čas využívejte smysluplně a užitečně.
- Zasloužte si lásku svých nejbližších — žijte jako „tolerantní egoista“, to znamená člověk, který se řídí heslem „žít a nechat žít“.

BARBORA MARKOVÁ
Ilustrační snímek
FRANTIŠEK DOSTÁL

Z historie posvátného VELEHRADU

„Na Velehradě bratři ze Solůně, Cyril a Metod kázali nám spásu“ – tak zpíváme v nám dobře známé velehradské písni „Bože, cos ráčil“. Velehrad byl centrem Velkomoravské říše, kam kníže Rostislav povolal roku 863 slovanské věrozvěsty, svatého Cyrila a Metoděje, aby hlásali Slovo Boží našim předkům v jejich mateřštině.

Kde pravděpodobně stával – ve válkách zpustošený – hrad Rostislavův, a Svatoplukův, se rozhodli na sklonku 12. století dva přemyslovští bratři, moravský markrabě Vladislav Jindřich (který nechal jako dárek za uzdravení roku 1157 postavit též první zděný kostel v Mariazellu) a český král Přemysl Otakar I. vybudovat cisterciánský klášter – bylo to v tržním katastru vesnice VELIGRAD. 11. listopadu 1205 přišlo sem 12 cisterciánů z kláštera Plasý u Plzně s jejich opatem Ticelinem a dali se do vybudování dřevěných obydlí do nadlidského zápasu s pralesem, močály a bažinami nespoutaného potoka Salašky. V nedalekém sousedství založil Přemysl Otakar II. r. 1257 nad řekou Moravou nové královské město Nový Veligrad, později nazvané Hradiště (od 17. století nazvané Uherské Hradiště).

Románský kostel se postupně rozrostl do pěti lodí a byl roku 1228 slavnostně k počtě Panny Marie nanebevzaté vysvěcen biskupem olomouckým Robertem za přítomnosti českého krále Přemysla Otakara I. Jako královský dar dostal klášter výsadu imunity. Za císaře Karla IV. obdržel Velehrad nejčestnější místo v Českém království. Byl si jistě povědomý Dalimilových slov: „Jako jest koruna z Moravy pošla, to jest z Velehradu“ při církevněmisijních a sjednocujících záměrech s východními slovanskými národy. Moravský Velehrad byl tedy pramenem pražských slovanských Emauz a dalších staroslovanských klášterů. Jelikož se svátek svatých Cyrila a Metoděje tehdy slavil jen v pravoslavné církvi, dosáhl císař Karel IV. s arcibiskupem pražským Arnoštem z Pardubic na papeži, že tento zavedl svátek našich věrozvěstů i pro latinskou církev na 9. března.

Nošení pontifikálií se dostalo opatům velehradským koncem 14. století. Roku 1400 se svátek sv. Cyrila a Metoděje slavil na Moravě již jako den sváteční.

Avšak i na Velehrad se přihnaly válečné mraky, a sice r. 1252 při vpádu Tatarů a Kumánů (hned po vybudování 1. románského kostela), pak r. 1421 při vpádu moravských Husitů, kteří zabili opata a 4 mnichy, jakož vykradli drahocennou klášterní knihovnu, a za třicetileté války přežili jen 2 mniši a opati Mikuláš Kromer a

Ekart ze Schwoben, kteří vykřesali jiskru dalšího života na základě reformem Tridentického sněmu a cyrilometodějské úcty.

V polovině 16. věku se plní velehradský klášter měšťanskými a selskými synky zásluhou národně uvědomnělých biskupů olomouckých a ctitelů cyrilometodějských. Stanislava Pavlovského z Pavlovic (16. století) a kardinála Františka Dietrichštejna (17. století).

Barokní přestavbu kostela zapříčinily požáry kostela a kláštera v letech 1658 a 1680. Zahájena byla 8. května 1684 a skončena 2. října 1735. Mnoho znamenitých umělců se podílelo na tomto velkolepém díle: plány zřídil olomoucký augustinián a proslavený malíř P. Antonín M. Lublinský, klenbu chrámovou pomaloval slavný Ital Paulo Antonio Pagani (1661–1716), obrazy bočních oltářů namaloval Michal Leopold Willmann z pobaltského Královce a jeho rodák Antonín Riga namaloval obraz hlavního oltáře. V bazilice se nachází 14 kaplí, zasvěcených svatým cyrilometodějské litanie. Na výzdobě kostela se podílel i vídeňský sochař, štukatér a mramorář Jan Hagenmüller. Za pozornost stojí i kůrní lavice, počítající se k nejkrásnějším skvostům velehradské baziliky.

Kostelu jsou přičleněny tzv. Královská kaple s náhrobkem arcibiskupa olomouckého Antonína Cyrila Stojana a kaple unionistická s paládiem velehradským.

Císař Josef II. udělal konec i velehradskému cisterciánskému klášteru, dne 27. září 1784, ale mniši – roztroušení nyní po různých farnostech – roznesli cyrilometodějskou tradici do Čech, Moravy a Slovenska, a přispěli tak ke vzkříšení Velehradu.

Roku 1850 připutovalo na Velehrad na 1000 poutníků. Nejhorlivějším zastáncem byl P. Ignác Wurm, který též dal podnět k 1000-letému jubileu příchodu sv. Cyrila a Metoděje v roce 1863.

Sousoší sv. Cyrila a Metoděje vytvořil kroměřížský sochař Ferdinand Neumann roku 1907 spolu se sousoším svatých Petra a Pavla, a mnoho slovanských národů přispělo svými dary k výzdobě kostela.

Od roku 1887 spravují velehradský chrám jezuité.

Ano, vpravdě, „oltář Hospodinův“ zde na Velehradě jasně již po staletí září (velehradská píseň od Soukupa, na melodii Pavla Křižkovského, r. 1867) a on bude „rozkvétat se vždy znova“, pokud náš národ bude věren odkazu svých věrozvěstů, svatých Cyrila a Metoděje.

Dr. K. Zachař

Čeština zněla v chicagské opeře

Chicago — Členové „Lyric opery of Chicago“ uvedli druhou prosincovou sobotu před vyprodaným hledištěm, v americké premiéře, moderní operu Leoše Janáčka Věc Makropulos s libretem na motivy stejnojmenné hry Karla Čapka, a to v českém jazyce. V titulní roli vystoupila hvězda amerického operního nebe Catherine Malfitano. Svůj part Emilie Marty ztvárnila na pozadí skvělé výpravy bez problémů, aniž by zaváhala při složitých českých dialozích. Uvedením Janáčkovy opery o třech dějstvích, která měla doma premiéru již 18. prosince 1926 v Brně, se ve Spojených státech otevřela dvouměsíční prezentace českých oper, kterou předznamenala již počátkem prosince Rusalka od Antonína Dvořáka, uvedená v San Franciscu s Gabrielou Benáckovou v titulní roli.

Věc Makropulos s Mary Jane Johnsonovou, tentokrát v angličtině, uvede 5. ledna 1996 Metropolitní opera v New Yorku, na jejíž scéně se počátkem století proslavila Emma Destinová. Přehlídka špičkových českých operních kusů, vyvrcholí o Třech králích na scéně Kennedyho centra ve Washingtonu, kde rovněž v americké premiéře, přednesou členové Státní opery Praha a Mannheim National Theatre, Betrothal in a Dream od českého židovského autora německého původu Hanse Krásky. Publikum hlavního města Spojených států, bude moci zhlédnout v titulní roli této opery Brigitte Hahn, která svým pěveckým uměním přehlídku českých oper v USA uzavře 11. února příštího roku.

(jop)

ČESKÉ SRDCE, ODBOR XVII. pořádá **neděle 15. PROSINCE 1996** domě JSM Viden XVII. Rosensteingasse 39. oslavu vánočních svátků. – Začátek ve 14.30 hodin. – Hudba KR. Pohoštění – Členové, dostavte se vsichni!

ČESKOSLOVENSKÉ LIDOVÉ SDRUŽENÍ V RAKOUSKU

Sekretariát: 1150 Vídeň,
Pelzgasse číslo 17

**ÚŘEDNÍ HODINY V SEKRETA-
RIÁTE** každý první čtvrtek v měsíci,
vždy od 18 do 19.30 hodin.

UPOZORŇUJEME na bohatou kni-
hovnu našich a cizích autorů, hlavně
cestopisných. - Knihy se půjčují každý
první čtvrtek v měsíci, vždy od 18 do
19.30 hodin.

JEDNOTA SV. METODĚJE

Ústředí: 1030 Wien, Rennweg číslo 63

JSM - ústředí oslaví 130 let svého
trvání dne 20. října 1996 poutí na VELE-
HRAD.

MŠE SVATÉ NA OKRESÍCH:

I. A II. ODBOR JSM VÍDEŇ XV.:
Každou neděli a každý svátek v 8 hod.
mše svatá v kostele ve Fünfhausgasse,
Viedeň XV.

KAŽDOU NEDĚLI se koná v českém
kostele JSM na Rennwegu číslo 63
10 hodin mše svatá s proslovem.

Příležitost ke svatě zpovědi vždy
před každou bohoslužbou.

VII. ODBOR JSM.

VALNÁ HROMADA - Hlasovací právo
mají pouze řádní členové. V naší klu-
bovně Rennweg 63 - Sobota, 16. listo-
padu 1996 - Začátek 18.30 hodin.

MARTINSKÁ ZÁBAVA - V našem
sále Schützengasse 30 - Bohatý bufet a
hudba - Sobota, 16. listopadu 1996 -
20 hodin.

MIKULÁŠSKÝ VEČÍREK - V naší klu-
bovně, Rennweg 63 a - Sobota, 7. pro-
since 1996 - 20 hodin - Nezapomeňte
na dárky.

VÁNOČNÍ OSLAVA - V našem sále
Schützengasse 30 - Sobota, 21. prosin-
ce 1996 - 20 hodin.

SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ - členů a přátel
našeho spolku v českém kostele -
Rennweg 63 - Neděle, 12. ledna 1997 -
10 hodin.

MASOPUSTNÍ ZÁBAVA - V našem
sále Schützengasse 30 - Hraje Pražská
Klamovka - Sobota, 27. ledna 1997 -
20 hodin.

OREL VÍDEŇ

JEDNOTA ORLA Vídeň X., Puchs-
baumgasse číslo 39 a/4. Ježkova
knihovna (tamtéž) půjčuje každou
první středu v měsíci od 18 do 19 ho-
din. Též dle telefonické dohody; číslo
telefonu 62 68 204.

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ XV. Cvi-
číme každé úterý od 19.30 do 21 hodin
v Zinkgasse číslo 12, Vídeň XV. Hosté
vítáni!

**MŠE SVATÉ V ČESKÉM JAZYCE
V CHRÁMU PANNY MARIE NA
NÁBŘEŽÍ** se konají každou neděli a za-
svěcený svátek v 8.30 hodin s pro-
mluvou u Otců Redemptoristů Ví-
deň I., Salvatorgasse 12.

**KLEMENS MARIA HOFBAUER-
KLUB** - České katolické společenství při
chrámu Panny Marie na Nábřeží -
založené páterem Josefem Novotným -
1. okres, Seitzergasse 5/IV.

Otevřeno každý pátek od 19 do
22 hodin. V neděli a zasvěcený svátek
od 9.30 do 11 hodin.

VI. ODBOR JSM XVII. koná ve stře-
du 27. listopadu 1996 v klubovně Ro-
sensteingasse 39, I. poschodí členskou
schůzi. Promítá se též film z české menši-
ny. - Začátek v
18. hodin. - Hosté vítáni.

LISTOPAD 1996

23.: **MENŠINOVÁ RADA** - „Vévodkyně
Zaháňská - Přednáší dr. Helena
Sobková - Slovanská Beseda -
Začátek 16 hodin - SOBOTA

PROSINEC 1996

2.: **LITERÁRNÍ VEČER** - „Písň ná-
božné, milostné a darebné“. Účin-
kují: Jitka Molavcová, A. Strejček
a P. Jurkovič - Škola „Komens-
kého“

7.: **MIKULÁŠSKÁ** - Sokol Vídeň XVI/
XVIII. - tělocvična - Vídeň 17.,
Steinergasse 7 - 19.30 hodin - SO-
BOTA

8.: **FILMOVÉ PŘEDSTAVENÍ** - Jed-
nota „MÁJ“ - „Lev s bílou hří-
vou“ - Leoš Janáček - OPERN-
KINO - 9.30 hodin - NEDĚLE

SOBOTA 16. LISTOPADU 1996 - 18.30 HODIN

VALNÁ HROMADA

NAŠEHO VII. ODBORU!
HLASOVACÍ PRÁVO MAJÍ POUZE ŘÁDNÍ ČLENOVÉ!

V NAŠÍ KLUBOVNĚ
RENNWEG 63A

SOBOTA 16. LISTOPADU 1996 - 20 HODIN

MARTINSKÁ ZÁBAVA

V NAŠEM SÁLE
SCHÜTZENGASSE 30

BOHATÝ BUFET A HUDBA

SOBOTA 7. PROSINCE 1996 - 20 HODIN

MIKULÁŠSKÝ VEČÍREK

V NAŠÍ KLUBOVNĚ
RENNWEG 63 A

NEZAPOMENTE
NA DÁRKY